

Különböző őszi búza genotípusok növénykórtani felmérése Somogy vármegyében

Mogyorósi András

Növényorvos, MSc, nappali

Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Körösi Katalin Orsolya, egyetemi docens

Az őszi búza világszerte az emberiség egyik legnagyobb területen termesztett és legértékesebb gabonanövénye. A humán élelmezésben és a takarmányozásban betöltött szerepe is egyaránt fontos, ami miatt a termesztésének nagy jelentősége van a világon és hazánkban is. Ezen szempontokat figyelembe véve elsődleges szempont a termesztés sikeressége, tehát a minőségi és mennyiségi veszteségeket a lehető legalacsonyabb szinten kell tartani. A termesztést lehetőleg az integrált szemszélet szerint kell végezni, így a magas terméshozamok az élelmezés egészségügyi és a környezeti kockázatok csökkenésével párosulhatnak.

A dolgozatomban két egymást követő termesztési évben három különböző őszi búza fajta betegségellenállóságát és termésátlagát vizsgáltam és hasonlítottam össze, melyek termesztése azonos táblában, azonos agrotechnológiai elemek felhasználásával történt. A 2022-2023-as évben a termesztett fajták termését laborban vizsgáltam, amelynek célja a fajták szemterméseinek belső fuzárium fertőzöttségi vizsgálata volt.

A vizsgálatom során a fajtákat mindkét évben egy-egy homogén táblába helyeztem el, amelyen belül 3-3 kísérleti 10x10 méteres kisparcellát jelöltem ki. Minden fajtának két kisparcellája volt, a kezeletlen, amelyben a növények tenyészidőszak során sem fungicidet, sem inszekticidet, sem herbicidet nem kaptak, illetve a kezelt, amelyben a növények minden az adott évben szükséges kémiai beavatkozásban részesültek. A laborkísérletemben a kisparcellák búzaszemeit fuzárium szelektív táptalajra helyeztem és a kísérlet során a búzaszemek belső fuzárium fertőzöttségét mutattam ki.

A 2021-2022-es évben nem volt az állományban súlyos fertőzés, a kezeletlen és kezelt kisparcellák növényein nem volt jelentős különbség a vegetáció során a betegségeket tekintve. Kísérletemben megállapítottam, hogy a 2021-2022-es évben az egyes fajták termésmennyiségei között a kezeletlen és kezelt kisparcellákban nem volt számottevő különbség, mivel nem volt jelentős a kórokozók fertőzése.

A 2022-2023-as évben a kezeletlen és a kezelt kisparcellák növényei között jelentős különbség volt az egyes kórokozók okozta tünetek között.

A 2022-2023-as évben az egyes fajták termésmennyiségei között a kezeletlen és kezelt kisparcellákban volt számottevő különbség, ami az időjárásnak és kórokozó fertőzésnek köszönhető.

A 2022-2023-as évben a laborkísérletben vizsgált szemek belső fuzárium fertőzöttségének mértéke arányos volt az egyes fajták kezelt és kezeletlen állományában az egyedi növényvizsgálat során makroszkopikusan tapasztalt fuzárium fertőzöttséggel.

Az eredményekből arra következtethetünk, hogy a fajták betegségellenállóságát nagy mértékben befolyásolhatja az elővetemény és az időjárás.

Elmondható, hogy a fajták kórokozó fertőzöttségének mértéke befolyásolhatja a termés mennyiségét, illetve minőségét is.